

Vergaderjaar 2021–2022

33 529

Gaswinning

Nr. 1035

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 juni 2022

Sluiting van het Groningenveld is de enige manier om de veiligheid in Groningen te herstellen en om onzekerheid voor omwonenden op termijn weg te nemen. Het Groningenveld staat nog minimaal één jaar op de waakvlam en na de zomer van 2023 of 2024 kan het veld worden gesloten. Daarbij speelt een aantal onzekerheden, zoals de situatie rond de gaslevering aan Europa als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de vertraging van de oplevering van de stikstofinstallatie in Zuidbroek. In deze brief ga ik in op de besluitvorming over de gaswinning uit het Groningenveld voor het huidige gasjaar en het komende gasjaar en, zoals ik aan uw Kamer heb toegezegd, op de wenselijkheid om de sluitingsdatum wettelijk vast te leggen.

Huidige gasjaar (2021–2022)

Zoals ik in mijn brief van 19 mei jl. heb aangegeven, heeft netbeheerder Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS) mij gemeld dat de ingebruikname van de nieuwe stikstofinstallatie in Zuidbroek voor een tweede keer vertraagd is (Kamerstuk 33 529, nr. 1025). GTS heeft mij daarbij geadviseerd de gaswinning uit het Groningenveld te verhogen om de leveringszekerheid in het huidige gasjaar te borgen en zeker te stellen dat gasopslagen voldoende worden gevuld.

De gaswinning uit het Groningenveld is in de periode tussen 1 april en vandaag lager uitgevallen dan verwacht. De oorzaak hiervan is onder andere een lager daadwerkelijk verbruik, mede vanwege warm weer, en een hogere inzet van de bestaande stikstofinstallaties. Dit betekent dat het winningsniveau aan het eind van het gasjaar lager uit kan komen dan de op 1 april jl. verwachte 4,5 miljard Nm³. Dit creëert de mogelijkheid om de tegenvaller door de vertraging in de bouw van de stikstofinstallatie Zuidbroek op te vangen en de gaswinning te handhaven op het eerder vastgestelde niveau van 4,5 miljard Nm³. Zo gaat de vertraging in Zuidbroek niet ten koste van vulling van gasopslagen.

Met dit winningsniveau doe ik recht aan zowel het minimaliseren van de winning, waarop de regio Groningen bij mij in een brief heeft aangedrongen, als aan het advies van het Staatstoezicht op de Mijnen om de winning zo laag mogelijk te houden. Ook proberen de Minister voor Klimaat en Energie en ik de gasopslagen te vullen conform onze eerdere intentie, waarbij wij ons inspannen de gasopslag Bergermeer nog verder te vullen dan eerder gemeld (Kamerstuk 29 032, nr. 302). De verwachting is nu dat het niveau van 80% voor de gasopslag Norg kan worden gehaald. Grijskerk zal nog steeds voor 100% worden gevuld.

Om het winningsniveau opnieuw op 4,5 miljard Nm³ vast te stellen, zal ik binnenkort een wijzigingsbesluit nemen.

Volgend gasjaar (2022–2023)

Komend gasjaar, dat loopt van 1 oktober 2022 tot en met 30 september 2023, wordt een kantelpunt bereikt. Het Groningenveld is vanaf 1 oktober dit jaar enkel nog nodig als reservemiddel en gaat daarom op de waakvlam. Dat betekent dat de productielocaties een minimale hoeveelheid gas produceren om operationeel te blijven, de zogenoemde minimumflow.

Vanwege het risico op onderbrekingen in de aanvoer van gas door de geopolitieke situatie die ontstaan is door de oorlog in Oekraïne, vind ik het belangrijk om wendbaar te blijven. Daarom kies ik, in lijn met de adviezen van GTS, de Mijnsraad en TNO, om bij aanvang van het gasjaar geen productiecapaciteit uit gebruik te nemen. Het perspectief op sluiting van het Groningenveld in 2023 blijft binnen bereik. Dat betekent dat alle huidige elf productielocaties deze winter operationeel blijven, een van de scenario's die ik in mijn brief van 21 april jl. over de voorbereiding op de besluitvorming van de gaswinning heb toegelicht (Kamerstuk 33 529, nr. 1002). Het veld kan dan volledig sluiten in oktober 2023 of 2024, wanneer de geopolitieke situatie dat toelaat.

De minimumflow in dit scenario is circa 2,8 miljard Nm³. Er blijven meer productielocaties open dan in de raming van januari was voorzien en dus is het niveau van de waakvlam hoger.

Het bovenstaande is de hoofdlijn van het ontwerpvaststellingsbesluit, dat op 25 juni aanstaande ter inzage wordt gelegd. Het ontwerpvaststellingsbesluit en de adviezen die hierbij zijn betrokken worden online beschikbaar gesteld¹ en zullen voor een periode van zes weken ter inzage liggen. Op basis van de binnengekomen zienswijzen en aanvullende analyses zal ik het besluit waar nodig aanpassen. Vóór 1 oktober 2022 zal ik een definitief besluit nemen.

Sluiting van het veld

Ik deel de wens van velen in de regio om zo snel mogelijk tot sluiting van het Groningenveld over te kunnen gaan. Dat is en blijft mijn nadrukkelijke intentie. En ik begrijp de oproep, ook van enkele Kamerfracties, hier zekerheid over te geven door een datum in de wet vast te leggen. Het kabinet kan het Groningenveld in het najaar van 2023 sluiten. Of dit daadwerkelijk lukt, hangt ten eerste af van de geopolitieke situatie die we steeds in de gaten houden. Ten tweede hangt het af van de ingebruikname van de nieuwe stikstofinstallatie in Zuidbroek, het functioneren van de gasopslag Grijskerk als laagcalorische gasopslag en de voortgang van de afbouw van de vraag naar laagcalorisch gas.

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/groningen>.

Nu een datum vastleggen vergt een sluitende analyse wanneer het veld niet meer nodig is, die gebaseerd is op een betrouwbare verwachting voor de toekomst. Sluiting van het veld is immers onomkeerbaar. Vanwege alle onzekerheden die er nog zijn, kan ik nu niet in de wet vastleggen dat het Groningenveld in 2023 of 2024 wordt gesloten.

Conclusie

Ik blijf mij onverminderd inspannen om de gaswinning uit het Groningenveld zo laag mogelijk te houden. Met het winningsniveau van 4,5 miljard Nm³ in het huidige gasjaar en circa 2,8 miljard Nm³ in het volgende gasjaar vaar ik scherp aan de wind om de winning uit het Groningenveld te minimaliseren, maar houd ik ook rekening met onzekerheden die de oorlog in Oekraïne met zich meebrengt. Het is mijn intentie om het Groningenveld in 2023 te sluiten.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
J.A. Vijlbrief